

Ходакевич С.І.,
к.е.н., доцент, професор кафедри банківської справи та страхування,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Порох І.О.,
експерт з розвитку ринку цифрових активів

ТОКЕНІЗАЦІЯ РЕАЛЬНИХ АКТИВІВ (RWA) ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

У ХХІ столітті ми спостерігаємо стрімке злиття цифрових технологій та традиційних фінансових інструментів. Одним із найперспективніших напрямів цієї взаємодії є токенизація реальних активів (RWA, Real World Assets) – процес переведення фізичних активів (нерухомості, золота, корпоративних цінних паперів, товарів тощо) у цифрову форму через технології блокчейну.

Ця інновація відкриває нові можливості для фінансування, управління активами, підвищення ліквідності та доступності ринків. Зважаючи на глобальні тренди, в першу чергу цифровізації фінансової сфери, токенизація може стати ключовим чинником формування нової архітектури фінансових ринків.

Real World Assets - це процес цифрового представлення фізичних чи правових активів у вигляді токенів на блокчейн-платформах. Такі токени відображають часткове або повне право на володіння активом, що може бути предметом угоди в децентралізованому або традиційному фінансовому середовищі [1].

Токенизація RWA означає створення цифрового представлення права власності на ці активи на блокчейні.

Основними типами активів, що сьогодні токенизуються, виступають:

- Нерухомість (земельні ділянки, комерційні/житлові об'єкти).
- Товари (золото, дорогоцінні метали, сировина).
- Облігації, акції, фонди.
- Авторські права, інтелектуальна власність.
- Мистецтво та предмети розкоші.

Окремої уваги заслуговують аспекти, за якими токенизовані активи вже змінюють архітектуру фінансових ринків:

- вільний доступ до інвестицій: завдяки дробленню активів, токенизація дозволяє широкому колу інвесторів брати участь у проектах, раніше доступних лише власникам великих капіталів (наприклад, комерційна нерухомість або інфраструктурні проекти);

- поява глобальних ліквідних ринків: токенизовані активи можуть мати транскордонність, тобто вільно обертатися між юрисдикціями 24/7 без участі посередників;

- оптимізація клірингу та розрахунків: завдяки смарт-контрактам розрахунки відбуваються автоматично і миттєво, без участі центральних клірингових контрагентів.

Враховуючи, що процес токенизації реальних активів є інноваційним, варто порівняти переваги та ризики, які він несе.

Переваги впровадження токенизованих активів на фінансових ринках:

- Фінансова інклюзія: залучення мікроінвесторів із країн, що розвиваються.
- Збільшення ліквідності неликвідних активів: токенизовані активи можна торгувати на платформах типу Uniswap, OpenSea, або регульованих платформах.
- Прозорість операцій: уся інформація про обіг токена, транзакції та умови зафіксована у блокчейні.
- Зменшення витрат при транзакціях: обробка даних у реальному часі та автоматизація процесів.

Ризики та обмеження використання токенизованих активів:

- Невизначеність регуляторних підходів: у більшості країн такі токени прирівнюються до цінних паперів, що потребує ліцензування та звітності.
- Відсутність інфраструктури для масштабного застосування: правові колізії між власністю на токен і базовим активом.
- Технологічні загрози: вразливість смарт-контрактів, маніпуляції з даними.
- Обмежена довіра інституційних інвесторів: потреба в стандартах, аудиті й кастодіальних рішеннях.

Можна зробити висновок, що токенизація реальних активів є потужним інструментом демократизації фінансових ринків. Вона дозволяє залучити капітал до традиційних секторів, одночасно використовуючи інновації блокчейну. Проте, для її повноцінного впровадження необхідне створення нормативної та технологічної інфраструктури, а також формування довіри серед учасників ринку. У майбутньому токенизація реальних активів може не тільки змінити способи інвестування, а й стати основою нової фінансової системи, що поєднує ефективність децентралізованих технологій з цінністю реального сектору.

Список використаних джерел

1. Chainlink Labs. (2023). *Tokenized Real-World Assets: Vision and Infrastructure*. Retrieved from: <https://chain.link/>
2. Boston Consulting Group (BCG). *"The Future of Asset Tokenization"* (2023). Retrieved from <https://www.bcg.com>
3. Citi Global Perspectives & Solutions (GPS). (2023). *Money, Tokens, and Games: Blockchain's Next Billion Users and Trillions in Value*. Retrieved from; <https://www.citivelocity.com/citigps/>
4. OECD. (2023). *Tokenisation of Assets and Financial Markets*. Retrieved from: <https://www.oecd.org/finance/>
5. BIS Innovation Hub. (2022). *Project Helvetia III and Project Mariana*. Retrieved from: <https://www.bis.org/>
6. World Economic Forum. (2023). *Tokenization of Assets*. Retrieved from: <https://www.weforum.org/>